

nun kararlarının reddi hakkında karar rica ediyorum. Bu işte sizi vicdanlarınızla başbaşa bırakıyorum.

ADALET KOMİSYONU ADINA ABDÜRRAHMAN KONUK (Bursa) — Emekli Yarbay Avni Kurtkaya'nın emekliye sevk edilmesi muamelesi aleyhinde Askerî Yargıtayda açtığı dâva 3410 sayılı Kanunu değiştiren 4295 sayılı Kanun gereğince reddedilmiş; B. M. Meclisine müracaatı üzerine Dilekçe Komisyonunun verdiği lehte karara yapılan itiraz üzerine Dilekçe Komisyonu kaziyeyi muhkeme karşısında B. M. M. nin yeniden karar almasını Anayasa hükümlerine aykırı gördüğü için kararı değiştirmek suretiyle yeniden bir karar vermiştir.

Geçen yıl yüksek huzurunuzda kapalı celse-lerde yapılan müzakereler kaziyeyi muhkeme var mıdır?. Yok mudur?. meselesinin bir kere de Adalet Komisyonunda incelenmesi karargir olduğundan Adalet Komisyonunda bu mevzu tetkik edildi. Biz Avni Kurtkaya'nın aldığı sicilin haklı, yerinde olup olmadığı meselesine girmedik Biz usul bakımından bir kaziyeyi muhkeme karşısında mıyız?. Bu meselenin zatına, mahiyetine girmek hakkına malik miyiz?. Anayasa hükümleri karşısında. İşte meselenin esası bu usul meselesinin hallinden sonra tetkik edilecektir.

Arkadaşlar; bir hukuk devletinde, her hangi bir icrai muamele, bir yürütüm muamelesi muhakkak surette, ya idari kazanın kontrolü altındadır, yahut adli kazanın kontrolü altındadır, yahut da doğrudan doğruya Anayasanın hükümlerine göre B. M. Meclisinin kontrolü altındadır. Türkiye'de yapılan hiç bir iş, icra organı tarafından yapılan hiç bir iş, kontrolsüz, tetkiksiz, mercisiz kalmaz. Eğer bu zatın Askerî Yargıtaya yaptığı müracaat üzerine Yargıtayın verdiği karar bir tetkik, neticeye bağlama ve bu müracaatı esasından hal ise bir tetkikten geçmiştir. Ayrıca B. M. Meclisinin bunu tetkik etmesine lüzum da yoktur. Anayasaya bu aykırıdır der.

Şimdi, aradığımız nokta Yargıtay kararı bir kaziyeyi muhkeme midir. Bu mevzuu esasından halleden ve B. M. M. nin yeniden tetkikini menettiği bir kaziyeyi muhkeme midir?. Bu, ince bir noktadır arkadaşlar.

3410 sayılı Kanunu değiştiren kanun, iki

hükmü ihtiva ediyor; diyorki :

1. Bir sicilin, subaylar ve askerler hakkında verilen bir sicilin yetkili, vazifeli âmirler tarafından verilip verilmeyeceği hususunu Yargıtay tetkik edebilir. Âmir hakkında sicili kanunen sicil vermeye salâhiyetli bir âmir tarafından mı verildiği, yoksa başka bir taraftan mı verildiği noktasını Yargıtay tetkik ile bir karara bağlar.

2. Yargıtaya verilen sicillerde beliren kanaatlerin gerçeğe uygun olup olmadığını tetkik etmekten menetmiştir. Kanunun hükmü budur. İki vasıf vardır; Yargıtay ne yapmış deniyor? Yargıtay Emekli Avni Kurtkaya'nın dosyasını aldım, tetkik ettim, yapılan muamelenin ve sicillerin yetkili âmirler tarafından verildiğini gördüm. Ancak bu sicillerde beliren menfi kanaatin tetkikından Kanun bizi menetmiş olduğu için bu mevzu idari bir dâva mevzuu olamıyacağı, Kanun hükmüne göre bu noktayı da tetkik etmeden reddettim. Hüküm bu, Yargıtay'ın verdiği karar, bu. Bu arzettiğim noktayı, Yargıtay kararının bu kısmını burada okumakla göstereyim :

«Dâvacının yeniden mahkemeye getirilip incelenen dosyalarında en yüksek sicil üstlerinden ikisinin 20 Ağustos 1944 tarihini taşıyan sicil notlarının, üst rütbeye yükselmesine yeterli olmadığı ve sicil yönetmeliğinin 30 ncu maddesine uygun bulunduğu görülmüş olup albaylığa yükseltildiği yolunda yapılmış olan tebliğ, ilgili memurların hatasından ileri geldiği anlaşılmıştır.»

Buraya kadar bir şey yok.

«Bu husus, dâvacı için müktesep bir hak teşkil edemeyeceğinden ve 3410 sayılı Kanunun değişik maddesi yetkili üstler tarafından mevzuata uygun olarak düzenlenen sicillerin idari dâva konusu olamayacağını âmir koymuş olduğundan...»

Şimdi tesbit ettiği şu; yetkili âmirleri tarafından verilen sielli tetkik ediyor, diyorki, verilen sicil yetkili âmirler tarafından verilmiştir. Ancak bu sicil, mevzuata uygun olarak düzenlenen siciller idari dâvalara mâni olmadığından reddettim, diyor. Demek ki iş karara bağlanmıştır, kaziyeyi muhkeme teşkil eder. Bu zatın, avninin sicilini kanunun tarif ettiği idare âmirleri mi vermiştir? Yargıtay kanunun tarif ettiği idare âmirleri tarafından verilmiştir, diye bir